

Vergaderjaar 2008–2009

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 798

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 februari 2009

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij negen fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Richtlijn inzake opvang asielzoekers in lidstaten; (Kamerstuk 22 112, nr. 794)
2. Dublin verordening; (Kamerstuk 22 112, nr. 795)
3. Verordening inzake Eurodac; (Kamerstuk 22 112, nr. 796)
4. Intrekking richtlijnen metrologie; (Kamerstuk 22 112, nr. 797)
5. Mededeling maritieme ruimtelijke ordening;
6. Richtlijn gevaarlijke stoffen in elektrische apparatuur (RoHS); (Kamerstuk 22 112, nr. 799)
7. Richtlijn afgedankte elektronische apparatuur (WEEE); (Kamerstuk 22 112, nr. 800)
8. Verordening Marco Polo II programma; (Kamerstuk 22 112, nr. 801)
9. Actieplan en Richtlijn Intelligente vervoerssystemen. (Kamerstuk 22 112, nr. 802)

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Mededeling maritieme ruimtelijke ordening

1. Algemene gegevens

Voorstel: Mededeling van de commissie voor een routekaart naar maritieme ruimtelijke ordening: werken aan gemeenschappelijke principes in de EU

Datum Commissiedocument: 25 november 2008

Nr. Commissiedocument: COM (2008) 791 definitief

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=197673

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: http://ec.europa.eu/governance/impact/cia_2008_en.htm

Behandelingstraject Raad: geen raadsbehandeling voorzien, wordt besproken in «High-Level Focal Points» netwerk m.b.t. maritieme zaken. (De Commissie inventariseert en signaleert slechts in deze MRO en doet louter voorstellen voor workshops en verslaglegging hiervan.)

Eerstverantwoordelijk ministerie: Verkeer en Waterstaat

2. Essentie voorstel :

De onderhavige Mededeling werd eerder aangekondigd in de in oktober 2007 verschenen Mededeling inzake een geïntegreerd maritiem beleid voor de Europese Unie (COM (2007) 575), het zgn. «Blauwboek». Maritieme Ruimtelijke Ordening (MRO) wordt daarin beschouwd als een belangrijk instrument voor het (geïntegreerde) maritieme beleid. Het uitvoeren van Maritieme Ruimtelijke ordening valt onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten. In lijn met de Lissabon-agenda zal MRO de concurrentiekracht van de maritieme economie versterken en bijdragen aan groei en werkgelegenheid. In de mededeling geeft de Commissie verschillende redenen waarom Europese maatregelen voordelen bieden, zoals: effectiviteit en samenhang van Europees en nationaal beleid, en de grensoverschrijdende dimensie. Daarnaast worden als redenen gegeven dat transparantie en betrouwbaarheid van belang zijn voor de interne markt en wordt aangegeven dat de zee een complex ecosysteem is dat administratieve grenzen overschrijdt. MRO is een nieuw proces en verschillende landen en internationale organisaties (zoals de regionale zeeconventies) beginnen te werken met diverse vormen van ruimtelijke ordeningssystemen.

In de mededeling worden basisprincipes aangegeven die voortvloeien uit de praktische toepassing van de maritiem ruimtelijke ordening. MRO is een hulpmiddel om maritieme activiteiten en activiteiten in kustwateren te ordenen. De geografische reikwijdte verschilt afhankelijk van de regionale omstandigheden en er moet rekening gehouden worden met verschillende internationale en EG-rechtelijke instrumenten die van toepassing zijn, o.a. UNCLOS en de KRM (Kaderrichtlijn Mariene Strategie). Er wordt geconcludeerd dat MRO een belangrijk hulpmiddel is voor de ontwikkeling van een geïntegreerd maritiem beleid in Europa. Deze mededeling zet de eerste krijtlijnen uit voor een gemeenschappelijke aanpak in de EU van MRO. Door uit de bestaande praktijk en regelgeving basisprincipes af te leiden, wordt geprobeerd een discussie op gang te brengen om de ontwikkeling van MRO in de EU te helpen sturen.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Het betreft hier een mededeling; de Commissie kondigt geen concrete wet- of regelgeving aan. Om de discussie over MRO te vergemakkelijken zal de Europese Commissie begin 2009 een werkprogramma opzetten dat uit de volgende stappen zal bestaan:

- het organiseren van een reeks van vier workshops in 2009; op deze workshops zullen representatieve belanghebbenden uit alle relevante domeinen bijeenkomen; zij zullen de in deze mededeling gesuggereerde principes bespreken;
- het organiseren van proefprojecten in 2009 om de grensoverschrijdende samenwerkingsaspecten van MRO te ontwikkelen;
- het opstellen van een verslag waarin conclusies worden getrokken uit de resultaten van de workshops en verdere stappen en maatregelen als follow-up worden voorgesteld.

Het geïntegreerd maritiem beleid van de EU benadert beleidsvorming op een innovatieve manier. MRO is een van de hulpmiddelen om deze benadering voort te zetten.

Bevoegdheidsvaststelling

In de mededeling wordt geen concrete wet- of regelgeving aangekondigd. Ruimtelijke ordening is een zaak van nationale competentie. In de mededeling wordt ook erkend dat de uitvoering van MRO onder de verantwoordelijkheden van de lidstaten valt. De rol van de EG bestaat eruit de discussie over MRO op gang te brengen door uit de bestaande praktijk en regelgeving basisprincipes voor MRO af te leiden. Hiermee hoopt de Commissie de ontwikkeling van MRO in de EU te helpen sturen.

Subsidiariteit

Nederland beoordeelt de subsidiariteit van toekomstige EG initiatieven inzake MRO positief. In het kabinetstandpunt voor het groenboek maritiem beleid is reeds aangegeven dat als er sprake is van grensoverschrijdende aansluiting er vaak behoefte is aan gemeenschappelijke criteria en/of planningsmethodieken ter bevordering hiervan. Voorbeelden hiervan zijn pijpleidingen, windparken, Natura 2000 gebieden. Maritieme activiteiten hebben een grensoverschrijdende dimensie. Het heeft daarom meerwaarde dat de EG een rol heeft bij de afstemming tussen de lidstaten van MRO. Het initiatief van de Commissie moet dit vergemakkelijken.

Proportionaliteit

Positief. De door de Commissie voorgestelde initiatieven gaan in dit kader niet verder dan nodig is, namelijk het faciliteren van een afgestemde aanpak van de EU lidstaten voor MRO.

Financiële gevolgen

De routekaart kent geen zelfstandige financiële gevolgen. Eventuele nationale financiële gevolgen dienen te worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels budgetdiscipline.

4. Nederlandse positie over de mededeling

a) Nederlandse belangen en eerste algemene standpunt:

Nederland staat positief tegenover de mededeling, omdat enerzijds de afstemming op het gebied van MRO met andere Europese landen voor

ons van belang is, terwijl anderzijds ruimtelijke ordening een nationale competentie is (hetgeen de Commissie in de mededeling ook erkent).

Het Nederlandse deel van de Noordzee is één van de meest intensief gebruikte zeeën ter wereld. Het gaat om drukke scheepvaartroutes van en naar Rotterdam, Antwerpen, Zeebrugge, Amsterdam, Eemshaven/Delfzijl, en de internationale routes die langs de Nederlandse kust lopen. Op de Noordzee wordt aardolie en vooral gas gewonnen, wordt volop gevestigd en liggen oefengebieden van de krijgsmacht. Op de Noordzee worden waardevolle natuurgebieden beschermd in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen. Tevens is de Noordzee een belangrijke bron voor zandwinning voor de bescherming van onze kust en voor ophoogzand voor infrastructuur en nieuwbouw. Inmiddels staan er ook twee windturbineparken op zee (228 Megawatt). Tenslotte biedt de Nederlandse Noordzee voor West-Europa letterlijk een zee aan ruimte voor recreatie en toerisme en natuur.

Een hiaat in de mededeling wordt gevormd door het ontbreken van een verwijzing naar het maritiem cultureel erfgoed. Het Europese verdrag ter bescherming van het archeologisch erfgoed (Valetta, 1992) pleit voor een volwaardige en integrale afweging van de historische omgeving bij ruimtelijke afwegingen. Zo vormen de historische scheepswrakken in en op de Noordzeebodem een onvervangbare bron van kennis voor ons verleden.

In december 2008 heeft de ministerraad het ontwerp van het Nationaal Waterplan (NWP) vastgesteld. In dit plan is een paragraaf over de Noordzee (inclusief een beleidskaart voor de Noordzee) opgenomen. Met het Noordzeebeleid zoals is neergelegd in de bijgevoegde beleidsnota bij het NWP, wordt (voortbouwend op de Nota Ruimte in het Integraal beheerplan Noordzee) voor het Nederlandse deel van de Noordzee inhoud gegeven aan een maritieme ruimtelijke ordening. De belangrijkste uitgangspunten voor het Nederlandse Noordzeebeleid zijn: binnen bestaande EU kaders van o.a. VHR, KRM en GVB een duurzame economische ontwikkeling tot stand te brengen, die in evenwicht is met het mariene ecosysteem, ruimte voor duurzame energie op grote schaal creëren en het reserveren van zandwinlocaties, wat moet samengaan met de bestaande gebruiksfuncties.

Het kabinet kiest voor een duurzaam, ruimte-efficiënt en veilig gebruik van de Noordzee in evenwicht met het mariene ecosysteem zoals vastgelegd in de KRM en de Vogel- en Habitatrichtlijnen. Goede afstemming met de Noordzeelanden is daarbij van groot belang.